

SUMARI

Capítol 1: “Stayin’ alive” (Bee Gees)	11
Capítol 2: “Blujins-roc” (Sopa de cabra)	21
Capítol 3: “Vinyes verdes vora el mar ” (J.M. de Segarra / Lluís Llach)	33
Capítol 4: “Corrandes d’exili” (Pere Quart / Lluís Llach)	45
Capítol 5: “Swing music” (Big band)	55
Capítol 6: “Avui fas anys” (Dijous Paella)	67
Capítol 7: “Adagio” (Albinoni)	73
Capítol 8: “All that you have is your soul” (Tracy Chapman)	95
Capítol 9: “Graceland” (Paul Simon)	107
Capítol 10: “Summer of 69” (Bryan Adams)	133
Capítol 11: “Dancing in the dark” (Bruce Springs- teen)	147
Agraïments	157

Capítol 1

“STAYIN’ ALIVE” (BEE GEES)

—És un nen! —va exclamar la llevadora que havia assistit al primer part de la Maria Creu, mentre pesava i rentava la criatura.

En Narcís va sentir-la i va entrar esperitat a l’habitació. No se’n sabia avenir de tan content com estava de tenir un hereu.

—Dídac, es dirà Dídac —va balbucejar la partera sense cap escletxa de dubte quan va tenir el seu marit al costat.

—Però... Dídac? Per què li hem de dir Dídac? Havíem convingut que li diríem Andreu si era un nen o Carme si era una nena! —anava repetint ben esverat—. Quin nom és aquest? No és pas un nom d’aquí, deu ser de fora. Per aquí no hi ha ningú que se’n digui.

—Senyor Jaubert, miri de no cansar ni contradir la seva dona en aquestes circumstàncies —es va sentir la veu de la llevadora, esverada per la discussió inoportuna dels pares d’aquell nadó que ara netejava.

—No sé d’on ve, el nom, però m’agrada. Vaig sentir-lo fa temps un matí a la platja. El vaig trobar molt original, i vaig pensar “si mai tinc un noi, es dirà Dídac” —va respondre exhausta la Maria Creu, del llit estant, suada, les mans botides i impacients per rebre el seu nadó.

En Narcís l’escoltava de mala gana, preveient que la tossuderia de la seva dona, habitualment no gaire explícita, triomfaria.

—El nostre fill —va continuar la mare— no té perquè dir-se com el teu pare. És una tradició absurda

que perpetua sempre els mateixos noms a cada família, sense opció a distingir els seus membres i adequar-se als nous gustos —defensava entretalladament—. Si tothom fes com tu, encara ens diríem Gumersinda, Esclarmonda, Llätzer o Onofre.

—Ja hi som!

La llevadora donava per acabada la cura de la criatura, mentre va dirigir una mirada plena de reprovació cap a en Narcís, instigant-lo a complaure la seva dona. La Maria Creu, impacient, va convenir la següent proposta:

—Si tan entossudit estàs amb la tradició —va afegir incorporant-se al llit mentre la infermera li acostava el nadó— podràs triar el nom del següent fill, si és que en tenim cap més, però d'aquest me n'encarrego jo... eh, rei meu? Mira quina preciositat! Em penso que no he vist mai una criatura més bonica que aquesta...

Corria la tardor de l'any 1964 quan en Dídac Jaubert va ser batejat a l'església de Sarquell. Al cap d'un any i mig va néixer la seva germana Sara.

Les vinyes dels Jaubert van celebrar l'arribada d'en Dídac amb una anyada excel·lent, de manera que en Narcís va considerar que era un bon auguri de continuïtat, i va respirar tranquil de tenir assegurada la successió del mas.

Des de petit, va fer partícip al seu fill de l'amor a la terra, a la vinya, al celler... tal com a ell li ho havia ensenyat el seu pare. Es considerava un home profundament afortunat perquè la vida li havia atorgat poder comptar amb la llar i l'ocupació que més el plaïen, i que ben segur serien el llegat més estimat que faria arribar al seu hereu. Recordava que ell mateix havia anat agafant protagonisme i responsabilitats al celler quan només comptava amb vint anys, o potser menys. “Val a dir que tinc bon ull per a decidir quan veremar, quins cupatges són més adients amb les varietats que produïm, i com tenir bona cura de les plantes, com cuidar-les perquè donin el millor

de si mateixes, i el nano ho aprendrà fàcilment. Se'l veu ben espavilat, *cagondena*", pensava orgullós.

En Dídac, però, va resultar tenir un desinterès rotund pel celler i les vinyes, en canvi comptava amb uns magnífics dots musicals. Ningú no entenia de quin desconegut avantpassat les havia heretat o de quina mutació genètica provenien.

—És que encara és petit —li deia en Narcís per justificar que el fill no el seguia quan la seva dona li plantejava dubtes sobre els interessos del noi respecte al futur del celler—. La passió per la terra li arribarà d'un moment a l'altre, el dia menys inesperat. Ara l'hem de deixar que s'esborgeixi amb les aficions de les criatures.

—Doncs jo no veig pas que sigui petit per a fer el que fa amb la guitarra... —responia la Maria Creu com de passada, convençuda que en Dídac, per a allò que li interessava, bé que s'hi posava, i amb molta passió.

Des de ben menut, ja arreplegava qualsevol estri per a marcar els ritmes que li bullien al cap. Un cullerot i una cassola, una flauta improvisada amb canyes del rierol, les capsas de cartró de l'hort voltades de gomes per a fer sonoritats de corda... Qualsevol artefacte o material esdevenia un instrument a les seves mans, adquiria musicalitat i ritme.

El seu joc preferit era imaginar que muntava concerts de tota mena: dissenyava les entrades per als assistents, els rètols de propaganda que penjava arreu del mas o de l'escola anunciant els esdeveniments, muntava escenaris amb cadires i taulons que trobava pels marges, i pretenia que els companys de classe s'entusiasmessin tant com ell amb la idea d'oferir audicions de qualsevol tipus a un públic inexistent. Val a dir que els companys no sempre el secundaven. Més aviat, se'n cansaven. Els divertia més fer quatre xuts amb la pilota que no pas organitzar espectacles imaginaris. Ell, però, persistia.

Als vuit anys va aconseguir que a casa li deixessin començar a estudiar música. Li resultava irrenunciable, encara que suposava desplaçar-se fins a Figueres dues o tres vegades a la setmana. De l'escola de música arribaven sovint anotacions per part dels professors en què recomanaven que en Dídac es dediqués plenament a la música, que aprengués a tocar almenys dos instruments, millor si eren de tipologia diferenciada, i que mantingués bons hàbits de son i de treball per tal de poder assajar adientment a diari. Pel que feia als estudis musicals, en Dídac era extremadament complidor. Per contra, no estava gens interessat en l'escola, on trampejava com podia amb algun disgust seriós.

Arribada l'adolescència, es va acostumar a secundar el seu pare en el treball a les vinyes un cop finalitzava el curs escolar, cosa que propicià que en Narcís es reanimés a pensar que el fill s'estava engrescant per a continuar la seva tasca. L'esperonava durant les sobretaules, li raonava les seves decisions, li explicava els seus objectius, li mostrava els seus assoliments.

—Narcís, que no veus que treballa amb tu perquè arreplega calers a canvi? No et facis il·lusions que en Dídac no s'interessa per la feina, sinó per a comprar-se un amplificador que li té el cor robat —li va aclarir la Maria Creu un dia en què es va afartar d'observar com el seu marit s'esperançava pel fill en va.

—Un què?

—Un amplificador. “L'ampli”, que diu ell.

—I què cordons és un amplificador? Què ha d'amplificar?

—Doncs es veu que és una espècie d'altaveu per a la guitarra elèctrica.

—Elèctrica? Ara toca la guitarra elèctrica? Que no tocava el piano?

—Ja saps que en Dídac és capaç de treure música de qualsevol estri —en Narcís va assentir amb expressió

de mortificació—. Aquí al mas no toca l'elèctrica perquè li ho vas prohibir fa temps, però a casa d'un seu amic, sí.

—Jo li ho vaig prohibir? Quan? Però si ni tan sols sabia que en tenia, de guitarra elèctrica —va demanar del tot desconcertat.

—Sí que en té una. Se la va comprar l'any passat, després de la verema, amb el que va guanyar treballant tot l'estiu. I tu li vas dir que al mas no la podia tocar perquè les vinyes i el vi se'n ressentirien de tanta fressa i vibració.

—I on assaja? Jo no el sento pas tocar fa temps...

—Pel que es veu, ha muntat un grup amb uns quants amics, i assagen a casa d'en Rodri, que té molt d'espai.

—Un grup? Ai collons...

—Sí, es diuen Els Sarcs. Em penso que fa referència al nom del poble, però no ho sé ben bé perquè hi ha qui diu que “sarc”, en algun idioma que desconec, vol dir “boig”.

—*Cagondena*, coi de joves! I què toquen?

—Em sona que toquen cançons dels Beatles i dels Rolling Stones, dels Bee Gees... i molts altres que no conec. No hi arribo pas, als actuals. Ja han fet alguns concerts en directe, en festes majors de per aquí. Es veu que ho fan força bé, no et pensis pas...

—Aquest boig es creu que es podrà guanyar la vida a costa de la mena de música que toca. Ni ho vull saber, Maria Creu, ni m'ho expliquis. És un cap verd, aquest vailet. No sé pas a qui s'assembla...

Arribada l'edat en què calia triar carrera, en Dídac va plantejar aprofundir en els estudis musicals a Barcelona, o potser millor, a l'estranger. En Narcís va tenir el disgust més gran de la seva vida, almenys fins aleshores. S'ho veia a venir ja feia temps, però no s'ho volia creure.

—Tot això és perquè tu has estat molt permissiva, Maria Creu. L'has consentit massa. Això de la música és foc d'encenalls. Li passarà en dos dies de ser a Barcelona.

I dementre, el nano no haurà après gairebé res de la vinya, de la feina de debò, malbaratant un temps preciós que li caldria ara per a fer-se amb el celler, per a aprendre l'ofici —li retreia en Narcís, encorbat, amb unes bones entrades al front i el cabell esclarissat de color de gos com fuig. Els ulls petits i brillants d'una fura de bosc es movien indignats, d'aquí cap allà, mentre tensava els solcs marcats a banda i banda d'uns llavis primis i eixuts, i gesticulava d'una manera grandiloqüent enlairant les mans nuoses, deformades per tants anys de feina al camp.

—Encara no t'has adonat que tens dos fills —li va contestar la Maria Creu, allargant les paraules, per calmar-lo, amb la paciència infinita que la caracteritzava—. El primer no s'ha mostrat mai interessat per la teva feina, i tu li vols entaforar sí o sí. I la segona corre sempre darrere teu, intentant agradar-te, desitjant que li ensenyis tot el que fas per poder-ho continuar i, en canvi, tu li ho negues.

—Però la Sara és una noia, i les noies no estan pensades per a la feina del camp, Maria Creu. Sembla mentida que no ho hagis entès. La Sara no pot ser l'hereva de les finques, no pot portar ella el pes de la producció. És una feina massa dura per a una dona —va respondre indignat—. Només pel fet d'haver de tractar amb els temporers, de donar-los allotjament, d'impedir que vagin tot el dia borratxos, de mantenir un ordre entre els jornalers... això ja és una feinada per a un home. Seria un perill. Ni parlar-ne!

—No veig perquè no pot fer la teva feina si des dels vuit anys que es va enfilar en un tractor i no ha parat mai de remenar pertot, fent qualsevol tasca. No em diràs que és normal que als setze anys que té ara, només tingui al cap la vinya, el raïm, les plagues, la producció, el contingut en sucre... Tens l'hereu que has volgut sempre, però en comptes de penis, té pits i una cabellera llarga i preciosa. I només per això ja no la vols, ja la consideres inútil. I no t'adones de com n'estàs, d'equivocat...

En Narcís no va contestar. Estava massa enrabiad i decebut d'ell mateix per ser tan rígid i exigent, però no era capaç de pensar d'una altra manera, de canviar d'opinió, i molt menys reconèixer-ho davant de la seva dona. La Maria Creu va continuar insistint, sorpresa perquè se l'escoltava:

—El teu pare, en canvi, va intuir molt més com és la Sara, i li va ensenyar infinitud de coses. Llàstima que ja no hi sigui... No només la veia com una nena, sinó com una persona apassionada per la feina. No la discriminava, al contrari, li mostrava tot allò que considerava que ella podia entendre i li podia ser útil. Va veure en ella tot el que tu voldries veure en en Dídac, i que no veus ni veuràs mai, perquè no ho té. —En Narcís va abaixar la mirada per a amagar els ulls negats.— A més, si el que et produeix recança és que s'hagi d'enfrontar als treballadors, pensa que tu bé tens un encarregat que t'ajuda en tot, no estàs pas sol. I és l'encarregat qui més tracta amb els temporers, quan cal, no? Doncs la Sara també podrà comptar amb un equip de gent que l'ajudaran en tot allò al qual ella, pel que sigui, no hi arribi. —La Maria Creu el va fitar i va verue-hi el posat contrariat de quan se sentia enxampat per algun dels sermons que ella li ventava, les poques vegades que es deixava, i davant dels quals no tenia arguments per a contradir-los. Així que va aprofitar per continuar:— Ets ben ruc de no considerar la teva filla com a persona capaç de fer allò que vol fer, Narcís. Sincerament, a vegades no sé com t'he aguantat tots aquests anys.

En Dídac se'n va anar a estudiar a Barcelona que encara no havia complert els divuit anys. Va compaginar els estudis de piano i saxofon al Taller de Músics i, a més a més, es va especialitzar com a tècnic de so. Tenia vint-i-pocs anys que ja era requerit en molts concerts i audicions per a muntar les instal·lacions de so arreu d'Europa. Viatjava constantment i es guanyava molt bé la vida. Al mas el veien ben poc, esporàdicament. Acostumava a

presentar-se amb algun amic, generalment estranger, raó per la qual, la comunicació verbal era del tot complicada entre els pares i el convidat. Passava uns dies de vacances a casa en contacte amb l'essència mediterrània, menjant a cor què vols, bevent tot el vi que el cos li permetia, prenent el sol, anant amb bicicleta, voltant per les finques, banyant-se al mar, dormint... com si es refés i agafés forces per al que li esperava. I tornava a marxar, morè, galta plè i refet, per agafar avió rere avió, immers en el seu ritme de vida vertiginós i bohemí.

La Sara, a poc a poc, va esdevenir la mà dreta del seu pare. Es va acostumar a compaginar els estudis amb les tasques del celler. En Narcís l'observava amb lupa i tendia a retreure-li errors, badades, però ella no va cedir mai a les intencions inicials del seu pare de demostrar-li que no estava capacitada per a fer allò que l'entusiasmava. Si una cosa tenien en comú els dos germans Jaubert era precisament que amb esforç i tossuderia, aconseguien qualsevol cosa. Amb el pas del temps, en Narcís va anar cedint terreny, gradualment, a aquella jove caparruda que semblava haver estat engendrada per una vinya. Li va haver de donar la raó a l'avi Andreu: la noia s'ho valia. Comptava amb l'admiració necessària per la màgia que s'esdevenia al celler, la perseverança en el treball manual, la seguretat en ella mateixa a l'hora de prendre decisions, l'entusiasme per compartir els resultats, la responsabilitat personal quan es tractava de corregir errors... I, sobretot, comptava amb una paciència infinita per a aguantar-lo a ell i al seu mal humor, dubtes, gasiveries, entrebancs inexistents i un ventall inextingible d'inconvenients imaginaris en tot allò que empenien.

La Maria Creu observava la filla amb el mateix entusiasme que la Sara dedicava al celler. La vàlua d'aquella dona més aviat callada, d'aspecte submís, amagava una gran determinació en allò que considerava indiscutible, de manera que va esdevenir imprescindible al celler. Una

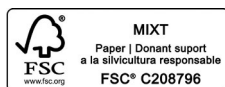
munió de tasques en aparença fútils emplenaven la seva agenda a diari des que s'havia casat amb en Narcís, entre les quals moure els engranatges més delicats i inadvertits del celler, de les vinyes i dels treballadors i clients. S'ocupava de gestionar els proveïdors, de fer comandes intentant aconseguir bons preus. S'encarregava dels registres sanitaris, dels canvis a la normativa, de representar el celler en algunes trobades amb membres de les diferents institucions, com ara alcaldes, regidors, inspectors... A més, vehiculava la seva creativitat creant espais agradables visualment per tal que els treballadors i els visitants, any rere any més nombrosos, se sentissin confortables.

Al mas Jaubert sempre s'hi havia sentit com a casa, potser perquè la seva sogra, la Carme, l'havia acollit sense reserves. Dues dones en simbiosi, avingudes per a sostenir el mas i els seus habitants, tan imprescindibles com invisibles. La Carme, menuda, morena, poc riallera, reservada, lleugerament ansiosa, anticipant el que calia per a facilitar la vida de qui l'envoltava. La Maria Creu alta i apersonada, de llavis molsuts i ulls languits, amb una espurna d'alegria continguda que de vegades es convertia en ironia, i les mans actives i bellugadisses de les persones que creen amb ben poca cosa.

© Genoveva Montserrat, 2026
© d'aquesta edició: Pagès Editors, S L, 2026
Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida
www.pageseditors.cat
editorial@pageseditors.cat
Primera edició: juny de 2026
ISBN: 978-84-1303-719-6
DL: L 409-2026
Imprès a Arts Gràfiques Bobalà, S L
www.bobala.cat

◀ imprès a **Lleida** ▶

Paper certificat pel Forest Stewardship Council®

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat de l'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, <www.cedro.org>) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals de fragments d'aquesta obra.